

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

(INDEPENDENT LITHUANIA)

Kanados Lietuvių Kultūrinio Gyvenimo žurnalas.

Nr. 36 Montreal, Gegužio mėn., 1945 metų.

Už išlaisvinimą Lietuvos! For Liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For Loyalty to Canada!
Už Santarvės Pergelę! For the Victory of the Allies!

Leidžia Kanados
Lietuvių Taryba
Montreale

Prenumerata Metams:

Yearly Subscription Rates:

Kanadoje.....\$1.00

Canada.....\$1.00

Užsiėny..... 1.50

Other Countries..... 1.50

Redakcijos Antrašas

6642 Third Ave., Rosemount,
Montreal 36, Quebec,
Canada.

Redaktorius.....Jonas Yla.

G E L B Ė K I M V A R G S T A N Č I U S L I E T U V I U S

Bendro Amerikos Lietuvių Fondo valdyba, atsikreipė į visos amerikų ir kartu į Kanados lietuvių su didžiai dideliu reikalu gelbėjime mūsų tautos. Jų atsisaukime sakoma:

"Laimėti karą yra viena pareiga, o pagelbėti kare nukentėjusius yra visai kitas reikalas. Ir sitas kilnus, šventas darbas dabar Europoje jau atsidadūrė pirmoje vietoje."

"Europoje karui pasibaigus, šelpimas jos žmonių rūpi kiekvienam turinčiam bet koki gailėstingumo jausmą. Pirmiau buvo skelbiama, kaip žiauriai priešas elgėsi su savo aukomis, o dabar pirmoje vietoje tenka pasirūpinti, kaip nukentėjusiems kare savo broliams ir seserims galėtume kuo greičiausiai pagelbėti. Per sekancius, gal dvejus metus šia kryptimi vis turesime daugiau ir daugiau dirbti, kol skaudžiai nukentėjusi lietuvių tauta, galės pradėti ant kojų atsistoti."

"Lietuvių tauta šiame kare bus gal pati nelaimingiausia. Palyginus su kitomis tautomis, labai didelė jos dalis nepaprastai nukentėjo. Kasdiena aiškeja, kad lietuvių tauta yra daugiau išblaskyta, daugiau apnaikinta, negu bent kam yra zinoma. Lietuvai ir jos žmonėms šiandienai pagalbos reikia daugiau, negu iki dabar buvome pasiruošę suteikti. Tos pagalbos reikės daug ilgesniam laikui, nei buvo manyta."

"Niekam nėra paslaptis, kad šiandien Europoje labai sunki maisto ir drabužių padėtis. Nuo bado, nuo maisto trukumo, kencia milijonai žmonių, kurių tarpe ir tukstancių tukstanciai lietuvių. Truksta jiems maisto, truksta drabužių, truksta vaistų."

Tai kelios ištraukos iš ilgo BALF valdybos atsisaukimo, kuri reikią manyti mūsų broliai amerikiečiai giliai supras ir atjaus. Amerikiečiai jau turi suaukavę ir išsiuntę didelius kiekius reikmenų, ten kur yra gyvas reikalas ir kur galima buvo prieiti. Jie šį reikalą ir toliau tikriausiai neapleis, kurių parama daug išgelbes nuo bado nasrų, gal daug mūsų tautos vaikų.

Bet kaip mes kanadiečiai šiuo klausymu atsiliepsime? Ar mūsų dešimtys tukstancių lietuvių, kurie laimingai gyvename šioje salyje, neistiesime nei vienam savo broliui pagalbos rankos?

Kanados lietuviai! Pabuskime iš letargo miego. Pradėkime ir mes ieskoti būdų, kuriais galėtume suteikti pagalba savo tautiečiams. Butų laikas pradėti dirbti, butų laikas saukti masinius mitingus ir organizuoti, panasiai kaip amerikiečiai, pasalpos skyrius.

Lai bus šis BALF valdybos atsisaukimas svečiu į mūsų visų širdis ir lai kiekvienas lietuvis artimo, ypac savo tautiečio nelaimę tinkamai supranta ir atjaucia.

KAS TOLIAU?

Taigi mes jau sutruškinome Hitlerio ir Musolinio galybę. Sakome mes, nes ir mes buvome tie dalyviai, kurie su savo darbu, su pinigais, su viskuo prisidėjome sutruškinti tas ziaurias fasistinas uzmacias. Mes šiandiena jauciamės laimėtojai. Mes visur kur demonstruojame mūsų pergalę.

Prisiminus gegužio aštuntąją, kuomet minių minios demokratinių kraštų, dainavo džiaugsmo himnus, kuomet visi padorus žmonės nepaliaujamai gerėjosi baigtu darbu, kuomet galutinai sunaikintas didis žmonių neprietelius, šiandiena mes jau privalome aiškiau atsipeikėti, aiškiau pažiūrėti į tikrąjį atvaizdą. Šiandiena kiekvienas būtinai turi suprasti, kad sunaikinus Hitlerio ir Musolinio galybę, reiškia tik mažą dalis vienos pinigų pusės. Prieš mūsų akis stojasi dar baisiai ziaurūs vaizdai, didžiai didi darbai.

Japonija, yra mūsų žiaurus priešas. Su ja eina baisūs mušiai, kuriuose krinta, kiekviena diena, tukstančiai mūsų brolių. Nors šiandieninės žinios sako, kad iš Japonijos sostinės liko tik pelenų kruva, kad kiti miestai pleskinami mūsų galingosios aviacijos ir kad mūsų laimėjimas užtikrintas.

Nors mes žinome gerai, kad Alijantų oro spėkos Japoniją sunaikins, taip kaip sunaikino Vokietiją, tačiau kova su japonais yra ir bus sunki. Japonai yra tokie fanatikai, kad savo gyvybės visai nepaiso. Jie turi pasidare bombas į kurias žmogus atsisedęs valdo ją tièsiog į mūsų laivus, patys žudami, bet kartu pridarydami nepaprastų nuostolių savo oponentui.

Antras didis klausymas, tai pastovi ir teisinga taika po šio karo. Pasaulis istroškęs teisingos taikos, bet ar jos sulauks? Tai klausymas, dėl kurio šiandiena rūpinasi visi. Šiandiena kuriamoje taikos konferencijoje nedalyvauja Švedija, Danija, Irija, Islandija, Šveicarija, Portugalija, Ispanija, Italija, Rumunija, Vengrija, Austrija, Bulgarija, Albanija, Lenkija, Suomija, Estija, Latvija ir Lietuva. Tai tik Europos šalys.

Sveikas protas sako, kad nesiskaitymas su tomis šalimis, nenulems pasaulį į gerąją pusę. Rusijos nesuvaldami sauvaliavimai veda pasaulį prie aiškių prazūties. Taigi karo laimėjimas su Hitlerio gaujomis, toli gražu dar nera viskas.

Matant tą visą vaizdą, mums visiems šiandiena tenka pareiga, kas nors apie tai daryti, kas nors veikti. Mes privalome nenuleisti rankų, mes privalome visi, kaip vienas, tvirčiau dirbti, tvirčiau organizuotis lemiančiai kovai, ne vien dėl mūsų Tėvynės Lietuvos laisvės, bet ir viso pasaulio laisvės.

- - - - -

BRANGIOJI MOTINA!

- - - - -

Motinos vardas yra gyvybės simbolis, o pati motina - tikrasis jos šaltinis, viso pasaulio meilės, kančių ir pasiaukojimo visuma. Žodžiu "motina" pasakoma viską, kas mums yra kilnus, brangus, niekada nekintama. Motina - stebuklingai malonus, zodis, kuris kutena mūsų širdį ir ją pripildo gražiausiu jausmu. Motinos meilės, motinos pasiaukojimo nenupirksi už viso pasaulio turtus. Už pinigų daug kas galima padaryti, tik motinos, viena karta ją praradęs, nebeįsigysi. Kiekvienam mūsų motina yra geriausiu draugu ir užtarėju. Motinos meilės savo vaikams niekas negali pakeisti. Ta meilė yra tiek galinga, kad jokia jėga jos neištengia pergalėti. Juk mes turime daug gražiausių ir kilniausių pavyzdžių, kada motina nieko nesigailėdama aukojasi savo vaikams.

Kaip visame pasaulyje, taip mūsų tautoje išigali labai girtinas ir gražus paprotys - antrąjį gegužės mėnesio sekmadienį, skirti motinai pagerbti. Juk ištikro, motina verta, kad jai būtų paskirta viena gražiausiojo pavasario mėnesio diena. Augindama jaunąją žmonijos kartą, motina yra lyg riste susiriusi su atgimstancija gamta, su pavasario žiedais, iš kurių išauga vaisius. Kol pavasari turime laimės geretis atgimstancija gamta, tol esame tikri, kad ji tryksta gyvybės versmėmis; kol matome jaunąją kartą auklėjančias motinas, tol turime užtikrinimą, kad mūsų tauta ir visa žmonija gyvuos.

Motinai niekas neatlygina už jos kančias, vargus, sielvartus ir rūpesčius, bet už motinos klaidas vaikus auklėjant, už vaikų nusikaltimus, už jų šiokius ar kitokius elgesius, jau kaltinama motina. Tai žinoma yra sąvaime suprantamas dalykas, nes motinos įtaka vaikų charakteriui iš tikro yra liamiama. Kaip motina vaiką auklėja, kokius papročius jam iškiepija, kokius jausmus jam išugdo, tuo jis ateityje ir vadovaujasi, pagal tai ir gyvena.

Mūsų menininkas Petras Rimša yra sukūręs puikų kurinį, turinti ne tik mums, lietuviams, istorines reikšmes, bet ir esanti nekuriais atžvilgiais universalų motinos pareigų simbolių. Tasai kurinys - visų mūsų matytoji "Lietuvos mokykla". Tai lietuvė motina, bemokanti savo vaikučius lietuviško rašto. Ji pati verpia siulus, iš kurių paskum išašs vaikučiams rubelius ir kartu pamoko savo mazučius pažinti lietuviško rašto, tuos paslaptinguosius ženklus, kurie, atrodo tartum raktas į skaistesnį gyvenimą. Tiesa, tasai kurinys mums vaizduoja tą rusčiąją svetimųjų viešpatavimo gadynę, tačiau ir šiandieną motina, kaip buvusi, taip ir palieka pati pirmoji savo vaikučių mokytoja. Bedirbdama savo kasdieninį darbą, betrusdama aplink namus, besirūpindama šeimos reikalais, visada randa valandėlę laiko vaikui pamokyti, ką nors paaiškinti. Pamazu, nejučiomis motina į vaikų sielą įskiepija doros supratimą, lavina protą ir valią, ugdo busimo žmogaus, busimo visuomenės veikėjo ar dorą darbininko charakterį.

Minėtasis kurinys ypač išryškina lietuviškos motinos vaidmenį. Anais mūsų tautos sunkiaisiais laikais, kada buvome visiškai pavergti, neturėjom nei savo intilgentų nei organizacijų, kuomet Lietuvos didikai buvo visai atitrukę nuo savo liaudies, vienintelis mūsų tautybės išlaikymo židinys, buvo kaip tik siaudinė kaimiečio pastogė, kurioje lietuvė motina, besukdama ratelį, beduzgindama stakles, niuniuodavo tautos vargų dainas, sekdamas pasakas, mokydavo juos gimtosios kalbos, mokydavo skaityti ir rašyti, pasakodavo padavimus apie mūsų tautos garbingą praeitį. Ir motinos, ne kas kitas išugde tuos patrijotus, tuos tėvynės mylėtojus, kurie ižiebė "Ausra", kurie suskambino laisvės pranasingu "Varpu", kurie išsvažėjo "Tėvynės Sargą"... Motinos ikvėpė drąsos ir pasiaukojimo tiems simtams patrijotų-didvyrių, kurie nesiojo iš Prūsų lietuviškas Valančiaus ir Daukanto knygeles ir kitokius lietuviškus leidinėlius. Motinos išmokė aukotis dėl tėvynės ir tuos tautos kankinius, kurie vargo ir mirė kalėjimuose ir tolimajame Sibire... Suskambejus Lietuvos laisvės sukiamas, motinu laiminami pulkais išzygiavo lietuviai jaunuoliai į kovą su nesuskaitomais tėvynės priešais, išzygiavo ne varu verčiami, bet savo noru, tėvynės meilės saukiami, noredami nors karta sutraukti vergijos pančius. Jų kaulais nukloti Lietuvos laukai, jų krauju apslakstyta Lietuvos žemė. Už tas sventas aukas esame ir amžinai busime dėkingi lietuvei motinai. Juk tai yra didžiausia auka, kokios begalime reikalauti iš žmogaus ir kokia gali duoti tikrai motina. Teisingai yra sakoma, kad dėl kritusio mūsų, gaila ne draugo, ne žmonos, net ne paties kritusio didvyrio, bet labiausiai gaila jo motinos.

Žmona nusiraminsianti, geriausias draugas užmiršias savo draugą, tačiau esanti ~~kaz~~kur viena siela, kuri iki grabo lentos neužmiršianti karo aukos: Tai motina.

Ypatingai šių metų motinos diena, tikimasi kad kulturingasis pasaulis mokes tinkamai suprasti ir įvertinti. Ypatingai siais metais kiekvienas save gerbiąs žmogus turi mesti žvilgsnį į savo motiną ir į tas visas motinas, kurių širdys sukrusintos dėl jų sūnų, kurie garbingai gina žmonijos dorovę ir laisvę.

MOČIUTĖ SENGALVĖLĖ

Kas ten verkia, kas ten guodžias,
Kas taip graudžiai aimanuoja, -
Ar eglelė godas audžiai,
Ar jos sakos taip smuikuoja?

O ne eglė, siūbuonėlė,
Ne šakelės smuikais verkia -
Tai močiutė sengalvėlė,
Baltą rožę taurėn merkia.

Gavo žinią, telegramą,
Karo vyrų parašytą -
Kad minėjo sūnus mamą,
Kai jis mirė ankstų rytą.

"Motinyte, mylimoji,
Sudie, mano žilgalvėle!
Jau nebgrišiu, tau geroji,
Pataisyti pagalvėlę.

"Gilią žaizdą atrakinęs
Kraujo raktais - nesuspėsiu...
Juodą žemę apkabinęs,
Tave, mama, vis minėsiu.

"Tik neverki, motinyte,
Tik neverk, neverk, geroji!
Man čia gera, širdužyte! -
Akmenėlis šale stovi.

"Mano žodi, motinėle,
Išraudos beržo šakelės...

Mano krauju aguonėlės -

Pašiurvens laukuos, lapeliais.

"Ir, tu mano, motinyte,
Neklausk, niekad mano kapo!

Mūs čia kaulai sumaišyti,
Kaip nevieno medžio lapų.

Ak, sudie, sudie mieliausia!

Mano lūpos tirpsta, tylą...

Tik neliūsk, neliūsk, brangiausia,

Lai į dangų mintys kyla."

Bet ji šaukė, ji vaietojo,

Juodą žemę išbučiavo...

Baltoms rožėms ją apklojo,

Ir ne mylioms ją skaičiavo.

Visur grabas, visur kapas,

Kur ji stovi, kur ji eina: -

"Motinyte, aš tik lapas!"

Beržai ošia skaudžią dainą.

- Marija Aukštaitė. -

KARO EUROPOJE MINĖTINOS DIENOS

1939 METAIS:

Rugpjūčio 23 d. Hitlerio ir Stalino draugiškumo sutartis, kuri užtikrina Vokietijai saugumą rytuose.

Rugsėjo 1 d. Hitlerio armijos užpuolė, be jokio oficialaus paskelbimo, Lenkiją.

Rugsėjo 3 d. Anglija ir Prancūzija, pildydamos savo pasižadėjimą kovoti dėl savo sąjungininkės Lenkijos, paskelbė karą Vokietijai.

Rugsėjo 17 d., Stalino įsakymu, Rusijos armija puolė nacių parblokštą Lenkiją ir užėmė beveik pusę jos teritorijos.

Rugsėjo 27 d. krito Varšuva ir tuo užsibaigė Lenkijos organizuotas gynimasis krašto viduje.

Spalių 10 d. Rusija priverstė Lietuvą pasirašyti tarpusavio pagalbos sutartį, išsireikalaudama teisės laikyti keliose vietose Lietuvoje savo karo bazes.

Lapkričio 30 d. Rusijos kariuomenė pradėjo karą prieš Suomiją.

1940 METAIS:

Sausio 3 d. prezidentas Roosevelt paprašė Kongreso padidintų sumų krašto saugumo ir gynimo programai.

Kovo 12 d. Suomija priversta pasirašyti taikos sutartį su Rusija, nustodama dalies savo teritorijos.

Balandžio 9 d. vokiečiai užėmė Daniją ir įsiveržė Norvegijon.

Gegužės 10 d. vokiečiai puolė Belgiją, Olandiją ir Prancūziją.

Gegužės 11 d. Winston Churchill tampa Anglijos ministru pirmininku.

Gegužės 14 d. vokiečiai užkariavo Olandiją, gegužės 28 d. - Belgiją.

Gegužės 31 d. anglų kariuomenės paskutiniai daliniai išspruko iš Dunkerque uosto.

Birželio 10 d. Mussolini paskelbė karą visai parblokštai Prancūzijai.

Birželio 13 d. vokiečių kariuomenė įžygiavo Paryžiu.

Birželio 15 d. Stalinas, sulaužydamas visą eilę sutarčių, pasiuntė raudonąją armiją užimti Lietuvos.

Birželio 22 d. prancūzų maršalo Petam vyriausybė pasirašė paliaubų sutartį su Hitleriu.

Liepos 14 d. bolševikai Lietuvoje turėjo surengę apgaulingiausius "liaudies seimo" rinkimus.

Rugpiūčio 8 d. vokiečių aviacija pradėjo didįjį Londono puolimą iš oro.

Rugpiūčio 20 d. paskelbta, kad Amerika davė Anglijai 50 laivų naikintojų už isnuomojimą bazių.

Spalių 15 d. Amerikos lietuvių delegacijai prezidentas Roosevelt pareiškė, kad Lietuvos nepriklausomybė tik laikinai atidėta į šalį, kad Lietuva vėl bus laisva ir nepriklausoma.

Spalių 28 d. Italija įsiveržė Graikijon.

Gruodžio 15 d. anglai išstūmė italus iš Egipto ir įėjo Libijon.

1941 METAIS:

Sausio 6 d. savo pareiškime Kongresui prezidentas Roosevelt pažymėjo, kad Amerika nepriims nacių smurto ir nurodė, kad taika turi remtis Keturiomis Laisvėmis.

Balandžio 6 d. Amerika paėmė globon Grenlandiją.

Birželio 13-14 d. bolševikai pradėjo masinį Lietuvos žmonių gabenimą Rusijos gelmesna.

Birželio 22 d. Hitlerio armijos pradėjo karo žygį prieš Rusijos armijas.

Rugpiūčio 10 d. pasitraukia Lietuvos sukilėlių pastatyta Juozo Ambrazevičiaus vyriausybė, atsisakydama bendradarbiauti su naciais.

Rugpiūčio 14 d. prez. Roosevelt ir ministras pirm. Churchill paskelbė Atlanto Carterį.

Spalių 17 d. Stalino vyriausybė iš Maskvos išsikėlė Kuibiševan, kai vokiečiai buvo 30 mylių nuo Maskvos.

Spalių 31 d. naciai nuskandino Amerikos karo laivą "Reuben".

Lapkričio 1 d. Amerika davė bilijono dolerių vertės pagalbos Sovietų Sąjungai.

Lapkričio mėn. gale rusų armijos pradėjo pirmuosius antpuolius Ukrainoje.

Gruodžio 7 d. japonai iš pasaly puolė Pearl Harbor ir tuomi pradėjo karą prieš Ameriką.

Gruodžio 11 d. Vokietija ir Italija paskelbė karą Amerikai.

1942 METAIS:

Sausio 2 d. Washingtone pasirašoma Jungtinių Tautų sutartis, pagal kurią 26 tautos pasizada kovoti prieš bendrą priešą ir laikytis Atlanto Carterio davinių. Pirmuoju pasirasė Roosevelt. Pasirasusių tarpe buvo ir Rusijos igaliotinis, Litvinov.

Gegužės 20 d. Anglija ir Rusija pasirašė 20 metų tarpusavio pagalbos sutartį.

Liepos mėnesio pradžioje anglai sulaiko Afrikoje vokiečių veržimąsi Raudonosios Jūros link.

Lapkričio 8 d. generolo Eisenhowerio vadovaujama Sąjungininkų kariuomenė įsiveržė Šiaurės Afrikon.

1943 METAIS:

Sausio 27 d. Roosevelt ir Churchill užbaigė savo pasitarimus Kasa-
blankoje. Čia paskelbta, kad iš priešo bus reikalaujama besąlygino pasidavimo.

Sausio 2 d. rusai atlaikė šešių mėnesių kautynes prie Stalingrado.

Balandžio 8 d. Amerikos ir Anglijos kariuomenės susijungė Tunisijoje.

Gegužės 13 d. užbaigtos Tunisijos kautynės.

Liepos 10 d. Sąjungininkai įsiveržė Sicilijon.

Liepos 26 d. italų karalius prašalino Mussolini ir nauju ministერიu pirmininku paskyrė maršalą Badoglio.

Rugsėjo 3 d. Sąjungininkai įsiveržė Italijon.

Rugsėjo 9 d. Italija pasidavė be sąlygų, bet šiaurinėj jos daly vokiečiai ir fašistai pasiliko kovoti.

Lapkričio 6 d. rusai atsiėmė Kieva.

Gruodžio 7 d. užsibaigė Teherane Roosevelt, Churchillio ir Stalino konferencija, kurioje susitarta dėl bendrų žygių prieš bendrą priešą.

1944 METAIS:

Sausio 20 d. rusai išlaisvino Leningradą nuo vokiečių apgulimo, kuris tęsėsi 29 mėnesius.

Vasario 13 d. Sąjungininkų puolimas iš oro Vokietijoje pasiekė aukščiausio laipsnio. Per vieną savaitę ant svarbių vietų numesta 17,000 tonų bombų.

Birželio 4 d. Amerikos armijos išlaisvino Romą.

Birželio 6 d. Sąjungininkai, generolo Eisenhowerio vadovybėje, įsiveržė Prancūzijon.

Liėpos 20 d. vokiečių karininkų grupės pasikėsinimas prieš Hitlerį.

Liepos 27 d. prasidėjo didysis prasilaužimas pro vokiečių linijas Prancūzijoje.

Rugpiūčio 25 d. išlaisvintas Paryžius.

Rugsėjo 4 d. Suomija pasirašė paliaubas su Rusija.

Rugsėjo 9 d. Bulgarija pasitraukia iš Hitlerio ašies.

Rugsėjo 12 d. pirmieji Amerikos daliniai įsiveržė Vokietijos teritorijon.

Gruodžio 16-28 d. vokiečiai laikinai sulaikė Sąjungininkų veržimąsi Vokietijon.

1945 METAIS:

Sausio 14 d. Varšuvon įėjo rusų kariuomenė.

Sausio 20 d. Roosevelt prisiekė prezidento pareigose ketvirtam terminui.

Vasario 8 d. Jaltoje, Kryme, susitiko Roosevelt, Churchill ir Stalinas galutiniams planams prieš priešą priimti. Čia buvo priimtas Jaltos susitarimas, pagal kurį buvo nutarta saukti Jungtinių Tautų konferenciją balandžio 25 d., sudaryti Lenkijai naują vyriausybę ir t.t.

Kovo 5 d. amerikiečiai užėmė Koelną.

Kovo 24 d. amerikiečiai ir anglai perėjo Reino upę šiaurėje, verždamiesi į Ruhro kraštą.

Balandžio 11 d. amerikiečiai pasiekė Elbos krantus prie Magdeburgo ir čia sustojo.

Balandžio 12 d. mirė prezidentas Franklin Delano Roosevelt.

Balandžio 13 d. rusai įėjo į Vieną, austrų sostinę.

Balandžio 21 d. rusų kariuomenė pradėjo didįjį Berlyno puolimą.

Balandžio 25 d. Amerikos ir Rusijos kariuomenės susitiko prie Torgau perkirsdamos Vokietiją pusiau.

Balandžio 29 d. paskelbta, kad italų partizanų grupė suėmė ir sušaudė Mussolini.

Gegužės 1 d. nacių radijas paskelbė, kad Berlyne mirė Hitleris, o jo įpėdiniu pasiskelbė admirolas Doenitz.

Gegužės 2 d. Sąjungininkams be sąlygų naciai pasidavė Italijoje, pietinėje ir vakarinėje Austrijoje.

Gegužės 5 d. vokiečiai pasidavė Olandijoje, Danijoje ir šiaurinėje Vokietijoje.

Gegužės 8 d. prezidentas Harry S. Truman paskelbė, kad karas Europoje užbaigtas.

- "A" -

Gegužės 8 diena, Halifax mieste, besidžiaugdama minia pasi-
baigusiu karu Europoje, išplešė kelius dektines sandelius ir išnešė
55,416 kvortų dektines.

- - - - -

San Francisco konferencijoje dalyvauja 46 tautų atstovai.
Iš jų 80% supranta prancūzų kalbą ir 60% anglų.

- - - - -

LIETUVOS STEIGIAMOJO SEIMO SIDABRINIS JUBILIEJUS.1920 - 1945 m.

Vasario 16 d. 1918 m. paskelbus viešai pasauliui visam,
Esant sąjygtove, laisva ir Nepriklausoma Lietuvos Respublika,
Tuojaus eme pamazu tvarkytis, savarankiai, gabiai vadavaujant
Laikinajai Lietuvos valdžiai - Lietuvos Tarybai, sostinėje Vilniui.

Buvo tai nelengvas darbas ir begalo sunki ir paini pradžia,
Esant skaudžiai paliestai Pasaulinio I karo visokių nelaimių:
Ugnies, neturto ir ligų, ypač, išblaskytiems Rusijoje, Vokietijoje
Geriausiams sunums Lietuvos ir siauciant 3 priešams: rusams, lenkams,
vokiečiams.

Tačiau varguose užaugusio po svetimųjų engėju skaudžia letena,
Lietuvių tautos siela, kupina Didžiųjų kunigaikščių ir protevių dvasia
Issyk pradėjo energingai darbuotis, statyti savo valstybės rumus;
Nors, tiesa, neturejo nei savo kariuomenės, pinigų ir nuosavos tris-
palvės vėlevos.

Atmetus šalin visų 13 partijų pažiuras ir ginčius, susauktas pagaliau
Visu karstai laukiamas Steigiamasis seimas geg. 15d. 1920 metais,
Kuriam suvažiavo net 112 atstovų, nuo visų Lietuvos luomų,
Profesijų ir tikybių, neisiskiriant nei žydų, lenkų, vokiečių.

Stipriausias jame blokas buvo krikščionys - demokratai,
Kurie vadavaujant Seimo pirmininkui - vėliau II prezidentui Stulginskiui
Nutiesė tikras gaires ir tuomi pastatė stipriai mūsų
Brangią Tėvynę ant savarankės valstybės pamatų pasaulio akyse.

St. Seimas visų pirma, dar syki pareiškė pasauliui viešai-iškilmingai,
Kad Lietuva yra Nepriklausoma, savistove Respublika.
Toliau svarbiausiu jo darbu - tapo priimta Lietuvos konstitucija,
Taipgi ir nustatyta viešojo valstybės kalba - lietuvių kalba.

Savo įstatymais, jis taipgi panaikino ir luomus visus: vietoje
Grafų, kunigaikščių, baronų, bajorų ir muzikų - liko tik piliečiais.
Pravedė taipgi garsiąją žemės reformą, suskaldant visus dvarus,
Savininkams paliko 80 ha., o likusią išdalino bežemiams savanoriams.

Pakelti apšvieta šalyje, jis įsteigė daug mokyklių įvairių, ypač:
Vyt. Didžiojo Universitetą, įvedė valiutą savo pinigų, o vėliau,
Lapk. 18 d., 1922 m., išleido garsųjį litą, užmesge gerus santykius
Su užsieniais, ypač sutvarke puikiai prekybą, pramonę ir kelius.

Apvalius visą kraštą nuo 3 kaimynų - priešų, gyvenimas tuoju
Pradėjo atsigauti: išskirstyta kaimai į viensėdžius, pastatyta daug
Dirbtuvių, fabriku, ūkini naudingų pieninių, Tautos Darzelis su
Laisvės varpu; atgauta Klaipėda ir sutvarkyta gražioji karuomenė.

Šimet gegužės 15 d. visi mes minėdami St. Seimo Sidabrinį Jubiliejų,
Gilai prisiminkime sau tą gražią L. Respubliką ir sunkius dėl laisvės
karus,

Pasiaukojimus, žuvusius kareivius - didvyrius už Josios laisvę
Ir taipgi kentancius iki šiandienai baisiame Sibire, pirmuosius St. Seim
atstovus

- Padangės Aras -

DAINUOK

LIETUVI!

DAINUOK SESUTE...

Dainuok sesute lepunėle
Nevarzo niekas tau dainų,
Nebedainuosi vargdienėle
Kitų sulaukusi dienų.

Globoj mōčiutės sengalvėlės
Viena jaunystėj gyvenai,
Tau berūpejo vienos geles
Ir beviliojo vien sapnai.

Ir nuolatos tavę lydėjo
Linksmutė kudikiō daina.
Ir dailios rozės pavydėjo,
Kad tu jaunybės kupina.

Bet greit likimas mūsų mainos
Pakeisdams diena, naktimi...
Nunai dar skamba tavo dainos,
Rytoj gal verksis nerami.

Ir nuo tavo žydrių akelių,
Kaip perlas, asaros riedės.
O dziaugsmā - klupant tau ant kelių,
Tik viens Dievulis tereges.

Dainuok sesute lepunėle
Nevarzo niekas tau dainų,
Nebedainuosi vargdienėle,
Kitų sulaukusi dienų...

* * * * *

Lietuvių dainos, yra gražiausios dainos pasaulyje, todėl
lietuvių privati, tik lietuviškai dainuoti!

* * * * *

K U R S K A N I A U S I A S P E N A S ...

Kažin ko mūsų tauta būtų susilaukusi, jei visi jos vaikai, išvažiuavę svetur ir suradę ten geresnes gyvenimo sąlygas, būtų spiovē į savo tikrąją tėvynę, naginių ir autų žemę ja pravardžiuodami? Kažin kokią autoritetą ji būtų turėjusi pasaulio akyse, jei ir tapusi nepriklausoma, bet išsiųsdama savo kai kuriuos vaikus į pasaulį, būtų apginklavusi juos piktžodžiavimu?

Galvoju taip, žiūrėdama į Arėjo Vitkausko ir čikagietės Katkevičienės paveikslėlį, patalpintą balandžio laidoj Woman's Day.

Žurnalas pardavinėjimas po du centu, nes jis leidžiamas New York'o verslininkų pasigarsinimo tikslu. Jis veik visas užpildytas skelbimais ir valgių receptais, taikomais moterims, praleidžiančioms gyvenimą virtuvėj. Bet iš kur jame atsiradę tų lietuvių "abrozeliai"? Ką jie siulo parduoti?

Paaškęja, perskaičius tik Vitkauskas, matyt, sumanė pats save pasigarsinti, kaip "American Writer" ir (Po paveikslėliu šitoks parašas: "Mr. Vitkauskas and Mrs. Katkevičienė, are both American - Lithuanian writers",) nusisplauti ant tos šalies, kuri jį išaugino "geltonplaukiu jaunikaičiu"? Bet šitas "jaunikaitis" (taip jis save pasivadina ankstyvesnėj lietuvių kalba kūrybėj) suranda patinkamą jo širdžiai gyvenimą svečioje jam šalyje, na, ir pramokęs angliškai, sulipdo "šedevra", kurį ir pasiseka padovanoti minėtam dviejų centų vertės žurnalui.

Papasakojęs, kad jis kilęs iš nedemokratiškos šalies, vadinamos Lietuva, kurioj prezidentas smurto keliu turėjęs užgrobęs valdžią ir apsikabinėjęs medaliais ir žvaigždėmis, kad tokiu būdu atsiskirtų nuo

kaimiečių, jis šaukte šaukia, kaip gera jam esą gyventi šioj šaly, kaip labai jis pamilęs Ameriką.

O, rodos, daug didesni, dėmesį iš žurnalo skaitytojų būtų galėjęs sulaukti, jei jis, vietoj šmeižęs savo gimtąją šalį, būtų taręs apie ją jautrų tiesos žodį. Meilės šiai šaliai nebūtų sumažinę, jei, Vitkauskai, būtum papasakojęs toms moterims, kokią vargą Lietuva pakelia, kad tavo broliai ir seserys vergijoje patekę, kad tu negali pasidalyti savo gerbuviu su badu mirstančiais tėvais, kad negali nei žodelio išgirsti iš jų, kad didysis pasaulis taip maža dėmes kreipia į silpnusiuosius.

Katkevičienė, kuri man žinoma iš kitų lietuvių pasakojimų, esanti padori lietuvė, galėjo ten patiekti kokią lietuvišką valgių receptą.

Visaip galima pasirodyti kaip "writer" tik kam tokiu bjauriu būdu?

Vargšė mūsų tėvynė veik pasaulio užmiršta, nes ji tokia silpnutė, tokia bejėgė, tiek maža reiškianti kovoje, tai argi ir mes, jos tikrieji vaikai, turime jai atsukti nugaras?!

Ar gi mes turime eiti tos deglosios pavyzdžiu, kuri per amžius šaukia, kad jos tėvynė, kur skaniausias penas?

Be pasigirimo mes žinomi, kad mums šioj šaly gyvenimas patinka, nes mes čia laisvu noru suvažiavę. Mūsų čia apsigyvenimas savaime įrodo meilę gerajai pamotei, kurią mes pradedame vadinti mamyte. Bet ir ten, už Atlanto, palikta žilagalvė varge negali mus nejaudinti. Šiandien tie tūkstančiai lietuvių, kurie aukoja laiką ir pinigus, stengdamiesi išgelbėti savo tėvų žemę iš grobiko nagų, smarkiai yra pasididinę tokiais Vitkausko raštais.

GHILLEBERT de LANNOY

Šiuo karo laiku, rodos, amerikiečiai lietuviai išleido daugiau literatūros, negu anksčiau. Tiesa, ta literatūra tampriai susijusi su mūsų tautos nelaime, daugiau taikoma kitataučiams, bet visgi ir mums patiems gana įdomu ją paskaityti.

Šiuo laiku aš vartau tik ką iš spaudos išėjusią GHILLEBERT de LANNOY In Medieval Lithuania, kuri spaudą anglų kalba išvydo dėkui adv. K.R. Jurgelai. Tai knyga pasakojanti apie a.a. prezidento Franklin Delano Roosevelt'o motinos prošenius net užkabinant dvyliką simtmetį. Knyga istorikams brangi, o siaip Amerikos visuomeninkams, ypač tiems, kurie norėtų tikėti, kad Lietuva esanti pirmojo pasaulinio pagimdyta valstybėlė, yra geriausiu įrodymu, kad Lietuvos vardas amžius buvo zinomas ir net savo laiku garsus visame pasauly.

Ghillebert de Lannoy, vieno žymiausių Olandijos patricijų, lankymasis 15 simtmety Lietuvoj, paliko gražių dokumentalių įrodymų apie Lietuvos kunigaikščio Vytauto vaisingumą, Lietuvos žmonių rubus ir kitokių charakteringų mūsų tautai bruožų. Knyga pailiustruota paveikslais ir rankrašciais, paimtais iš žymių pasaulio knygynų ir archyvų.

Veik visa medžiaga buvo surinkta ir lietuviškai atspausdinta Lietuvos diplomato Petro Klimo. Angliškai isvertė adv. Jurgela. Išleido Lietuvių Informacijos Centras ir apdailė Amerikos žymesnius žmones kaip tik tuo laiku, kuomet žymiausias šios šalies prezidentas, apie kurio motinos gimines kalbama minimoj knygelej, tik ką buvo numiręs. Netycia, bet gražus supuolimas ir graži kontribucija velioniui, kaip ir nauda lietuviams, žinant, kad rastus, liečiančius a.a. F.D.R., bent artimi jam buvę žmonės įdomiai skaitys.

Knygos kaina vienas doleris ir galima gauti adresu
The Lithuanian American Information Center, 233 Broadway, New York 7, N.Y.

- Pr. Lapienė -

Bendras Amerikos Lietuvių Fondas, per rūbų rinkimo vajų yra surinkęs 255,000 svarų drapanų. Iš surinktų kiekių issiusta Lietuvon 80,000 svarų rubų, tame skaičiuje 2,000 batų. Prancuzijoje atsidurusiems lietuviams issiusta apie 20,000 svarų per American Relief for France. 20,000 svarų pasiusta Italijon, kur randama ypatingai daug lietuvių šiaurinėje dalyje.

PASTABOS

Su vokietija jau apsidirbta. Naciškojo fašismo slibinas jau sutrūskintas iki pat pamatų. Surijęs milijonus gyvasčių ir neapskaičiuojamus turtus žlugo, taip, kaip kiekvienas padorus žmogus trosko. Hitlerio ir Musolinio išgalvota kruvina fontazija, pridariusi visam pasauliui neuzgydamų žaisdų, prasmego amžinai su savo mokslu, su savo vadais ir pagaliau su viskuo.

Gegužės 8 diena, visas pasaulis lengviau atsiduso. Žlugus dviejų diktatorių galybei, kurie buvo iskilę kaip vanagai ir nutupę, kaip vabalai, žmonija pajuto, kad lyg jos kūne būtų išrauta baisi vezio liga, kuri jos jau nebekankins.

.

Pirmąjį Pasaulinį karą, kuris buvo prasidėjęs rugpiūčio pradžioje 1914 metais ir pasibaigė 1918 m. lapkričio 11 d., vokiečiai pralaimėjo garbingai. Jie pasidavė alijantams dar tuomet, kai jų armijos nebuvo išsklaidytos, miestai neisgriauti ir salis neokupuota.

Šį karą vokiečiai prakišo didžiausiame paniekinime. Alijantai užėmė Vokietiją neranda su kuo tartis. Jos armija išblaskyta, miestai paversti į griuvėsius, o žmonės palikti didžiausiame pakrikime. Dar niekas ir niekur taip karo nepralaimėjo, kaip jį prakišo Hitleris, kuris žadėjo visą pasaulį užvaldyti.

.

Naciškąjį militaryzmą paklubdžius ant kelių, alijantai turės dar daug ir sunkių problemų. Visu pirma jie turės išgaudyti ir tinkamai nubausti visus šios "kraujo puotos" kriminalistus, kurių esama apie vieną milijoną. Paskiaus reiks sutvarkyti, kad militaryzmui būtų amžinai nukirstas sprandas ir pagaliau rūpintis maistu, drapanomis ir kitokiomis reikmenimis.

.

Kalbant apie karo kriminalistus, šiandieninė spauda pilna įvairiausių aprašymų, kaip tie nenaudeliai yra gaudomi ir naikinami. "Garsusis" Il Duce - Musolinis buvo sugautas, susaudytas ir paskiau Milano mieste už kojos pakartas, kad visi jį keiktu ir spiaudytu. Prancūzų Laval sėdi kalėjime ir laukia už savo darbelius sunkios atskaitos. Norvegų "Paleckis" Vidkun Quisling, taipgi kalėjime. Tūkstančiai šiandieną tokių kriminalistų ir savo šalies išdavikų jau laukia bausmės, kurią yra pilnai užsitarnavę ir kurią gaus.

.

Nors visas pasaulis neapsakomai džiaugiasi laimėjimu karo Europoje, bet dar lieka taipgi didžiai piktas ir ziaurus priešas - Japonas. Dar gali daug kraujo išsilieti iš jaunų krutinių, kol tas azijatiškas suva bus paklubdytas.

Tikėkime, kad jau artinasi baisioji diena ir tiems rytų vandams, su kuriais bus apsidirbta, kaip apsidirbta su Hitlerio ir Musolinio gaujomis.

Demokratijų galingoji karo mašina sutruškins geltonąjį azijatą su jų Hirohitu ir visais imperializmo "honorais"!

.

Šiandieną, buvęs krauju susicementavęs Hitlerio draugas burliokas Stalinas, kelia daug rūpesčių. Jis nėra dekingas demokratijoms, kad jų ginklais išvyjo nacių iš savo krašto, bet jau jiesko "trobelių" ir viskas. Jis nebesiskaito nei su Jaltos, nei su kitais tarimais, o tik rečia, kad viskas mano, mano ir mano.

Žinoma, burliokas paliks burlioku, kaip kiaulė pasilieka kiaulė, kol nebus paimtas batagas ir griestomis priemonėmis sutvarkytas visas reikalas. Šiandieną, daug kur kalbama, apie karo galimumus su komunistiška Rusija.

.

Ar bus karas su komunistų Rusija, tai mums to netenka pranašauti ir beabėjo, ne nuo mūsų pranasysčių tas viskas išsiris. Mums daugiausia rūpi, kad po šio, taip kruvino, karo ateitu teisinga taika. Mums daugiausia rūpi, kad pasaulyje neliktu nei vieno tautų laisvės zuliko, kuris per zudynes arestus ir tremimus jieskotų imperatoriaus vainiko.

Ar bus teisinga taika, jei pavyzdžiui bus leista buvusiam Hitlerio krauju susicementavusiam biciliui Stalinui pavergti istias tautas ir jas terarizuoti? Ne ir niekuomet!

Jeigu bus baudžiama šio karo kriminalistai ir tas bus taikoma tiksliai nugalėtiems, tas nebus teisinga. Vienas iš tų karo kriminalistų yra ir Juozapas Stalinas, kuris susitaręs su Hitleriu užpuolė Lenkiją užziebdami šį karą. Stalinas pats pirmasis pradėjo laužyti savo "garbingas sutartis" užpildamas silpnutę Suomiją, pavergdamas Estiją, Latviją ir mūsų gimtini krastą Lietuvą.

Stalino rankos nėra nei kiek mažiau kruvinos, kaip Hitlerio, todėl, vardan teisybės, kad kas ir jį už kojos ant sakos pakabintu, pasaulis pasijustu daug laimingesnis.

.

Jau nuo senų laikų žinoma, kad visi išgamos pasidaro gerą pragyvenimą, kol ateina atskaitos diena. Pavyzdžių turime visa eile Europos tautų išgamų. Jų pirmoje vietoje Quislingą, Lavalį ir mes lietuviai Paleckį. Jie visi kol galėjo pataikauti okupantams, kol galėjo savo tautiečius smaugti ir terioti, tai labai gerai gyveno. Bet nekurie iš jų jau atsimoka už savo juodus darbus prieš tiesą, atsimokes ir lietuviski išgamos ir jų batlaiziai.

Mes nieko daugiau nelinkėtume visiems čia Kanados lietuviškiems Maksvos berneliams ir mergelėms, tik to, kad susipakavę ką čia kapitalystinėje sąlyje užsipelne, galėtų iškelti į jų garbinamą "žemės rojų". Tai jiems būtų geriausias užmokestis, už jų pardavikiškus darbelius svetimai valstybei.

.

Montrealo buvęs "jenitorius" baisiai rūstauja savo "Liaudies Balse", kad lietuviai su lyg išgalės, rūpinasi savo pavergtais ir terarizuojamais brėliais Lietuvoje. Jam baisiai pikta, kad čia Kanadoje renkamos drapanos, kurios bus pasiūsta į Lietuvą ir galimas dalykas, kad su tomis drapanomis bus aprengtas nacių ir bolševikų apiplestas jo paties brolis ar kitas kuris jo giminė ar draugas.

Tai išgamos arba savo tautos pardaviko šauksmas. Kiek ir kas tą jo šauksmą išgirs, mums nesvarbu. Mes tik vieną zinome, kad kiekvienas padorus žmogus jo kitaip nepavadins, kaip paprastu Stalino snipu, ar svetimos valstybės agentu.

.

"THE NEW LEADER"

APIE LIETUVĄ.

New Yorko socialdemokratų žurnalas, "The New Leader," idėję straipsnį antrašte "The Fate of the Baltic States," kur plačiai yra kalbama apie Lietuvos klausimą.

Rusijos bolševikai, savindamiesi Pabalčio valstybes, daugiausia remiasi tuo, sako "New Leader," kad tie kraštai praeity yra priguleję carų Rusijai.

Bet tai yra labai nevykęs argumentas, nes, visų pirma, Rusija buvo pavergus tuos kraštus ginklo jėga, o tokį smurtą, kaip ir patį carizmą, Rusijos revoliucija yra pasmerkususi ir panaikinus. 1920 metais Sovietų Rusijos valdžia pasirašė su Lietuva taikos sutartį, pripažindama nepriklausomą Lietuvos Respubliką visiems laikams.

Antra, jeigu remtis tuo, kas buvo praeity, tai juk buvo laikai, kada Lietuva valdė Ukrainą, todėl pietų Rusija dabar turėtų priguleti Lietuvai. Totoriai buvo užvaldę Rusiją ir viespatavo tenai per 240 metų; todėl ir totoriai šiandien galėtų savintis Sovietų Sąjungos teritoriją. Anglija ir Francūzija seniau valdė tuos Amerikos plotus, iš kurių susidarė dabartinės Jungtinės Valstijos. Tačiau nei Anglija, nei Francūzija nesako, kad Jungtinės Valstijos dabar turi priguleti joms.

Iš to jau matome, kad tas bolševikų argumentas, kuriuo jie bando teisinti savo totalitarinį imperializmą Pabalčio krastuose, yra visai žioplas, ir stačiai stebėtis reikia, kad Maskva neturi sarmatos jį kelti!

Jeigu San Francisco konferencijai užgirtų Rusijos imperializmo išsibriovimą į Pabaltį, Lenkiją ir Balkanus, sako "New Leader," ir jeigu tokiame nutarime palaikyti išteigtų aparatą, tai būtų žingsnis ne į pastovią pasaulio taiką, bet į Trečiąjį Pasaulio Karą.

Pavergtos tautos visados kovojo ir kovos, kad išsilaisvinti. Iš to visados kildavo revoliucijos ir karai. Kad apsaugoti pasaulį nuo tokių sukrėtimų, 1919 metais buvo iskelta tautų islais vinimo ir apsisprendimo ideja. O kad išlaisvintos mažos tautos būtų apsaugotos nuo stipresniųjų agresijos, buvo įkurta Tautų Lyga. Agresijai apibudinti Rusijos atstovas Litvinovas Tautų Lygai siūlė net tam tikrą definiciją, kuri sako: "Užpuolikas (agresorius) bus tas, kas pirmutinis pereis savo sieną ir ginkuotas ineis svetimon žemen."

Šitoks agresoriaus apibudinimas buvo vienbalsiai Tautų Lygos priimtas ir iki šiol nėra atsauktas.

Taigi Sovietų Rusija, kuri 1940 metais perėjo savo sieną ir ginkluotomis jėgomis išiveržė Lietuvos žemen, Litvinovo žodžiais, papildė agresiją - tokia pat agresija, kaip nacių išiveržimas Čekoslovakijon, Lenkijon, Belgijon ir kitur.

Hitleris už tą smurtą buvo nubaustas. Prie jo nubaudimo prisidėjo ir pati Sovietų Rusija. Tai kaipgi ji gali šiandien reikalauti, kad jos pačios smurtas būtų užgirtas?

- " K " -

PHILADELPHIJOS PADANGĖJE.

JUBILIEJUS KUN. ČEPUKAIČIO

Šią vasarą sueina 25 metai, kaip šio miesto "Nortsaides" lietuvių parapijos klebonas Juozas Čepukaitis tapo išventintas į kunigus. Ta proga buvo suruosta gegužės 27 diena, labai puikus jubilajato pagerbimui vakaras. Parapijiečiai ir kiti jo draugai pasistengė, kad vakaras būtų labai pasekmingas. Iš pasidarbavusių daugiausiai pazymetina kun. S. Mažeika., Pr. ir P. Pukai, varg. P. Staniškis, kuris yra kartu ir savininku spaustuves.

Viršui minėtas P. Pukas, yra žymus visuomenės veikėjas ir labai sąžiningas biznierių, kuris užlaiko laikrodžių taisymo ir pardavinėjimo krautuve. Jo adresas: 609 N. 12 St. Phila. 23, Pa.

- Marė Puodžiūnų -

DIEVE SERGĖK LIETUVA !

Dieve sergėk Lietuvą!
Musų brangų kraštą,
Kad ji būtų vėl laisva.
Kad vergijos našta,
Neb'reikėtų dėl jos nešti,
Kaip anksčiau kad buvo...
Malonėk link laisvės vest,
Mus brangią Lietuvą!..

Todėl sergėk, nes taip reik...
Nors yr' veik, kaip zuvus,
Ir vėl laisvę Tu suteik
Dėl mūsų Lietuvos.
Nes be Tavęs, Dieve mūsų!
Kurėjau visatos!
Ji tarp audrų siūjy žus,
Kaip tas veik jau matos...

Todėl būk Tu jos sargu,
Kol dar neprazuvo,
Gink nuo pantių ir vargu,
Maldaujam, Lietuvą.
Kraštą mus iš kur esu,
Kaip ir mūsų bočius,
Gink, maldaujam! nuo priešų,
Nuo siaurės barsdočių.

Gink Lietuvą, Dieve mūsų!
To mus tauta troksta,
Nes be Tavęs ji greit žus,
Kaip auksa parbloksta,
Kuriam siaurės lokys tuoj
Suest gal', o vargas!
Tad būk Dieve Lietuvoj,
Kaip jos tenai sargas.

- K. Vidikauskas -

.

TORONTO ZINIOS

MICHELSONAS TORONTE

Kanados ir bendrai visiems lietuviams gerai žinomas visuomenininkas, "Keleivio" redaktorius St. Michelsonas, Balandžio 28. - 29 dd. lankėsi Toronte, kuriam susipažinti su torontiečiais, vietinis CCF lietuvių skyrius, suruose gražų bankietą ir prakalbas.

Nežiurint, kad bankietui tikietai buvo kiek brangoki, vienok malonų visuomeninką, didelį Lietuvos patrijotą St. Michelsoną priimti ir su juo laika praleisti, susirinko pilnutele svetainė ne tik iš Toronto, bet iš Hamiltono ir Simco Ont., lietuvių. Tai buvo labai linksmas, turiningas ne tik maisto ir gerimo produktais vakaras, bet ir draugiskos nuotaikos užtektinumu.

Kaipo garbės svečiui redaktoriui Michelsonui, buvo prašyta tarti keliata žodžių, kuris, kaip tikro lietuvių tipas: be puikybės, be didelių ceremonijų pagyre torontiečius už surengimą šių vaisių, paragino daugiau dirbti, kad būtų atsteigta nepriklausoma demokratine Lietuvos Respublika ir padėkavojo už draugiškumą ir didelį torontiečių mandagumą.

Už šių vaisių ir bendrai linksmo vakaro surengimą, daugiausiai tenka kreditas CCF lietuvių skyriaus moterims, kurios matyt nesigailejo sunkaus truso, kad viskas taip puikiai išdektu.

.....

P R A K A L B O S

Balandžio 29 diena įvyko CCF lietuvių skyriaus rengtos prakalbos. Vyriausiu kalbėtojum buvo S. Michelsonas.

Kadangi prakalbos įvyko pirmos gegužės išvakarei, tai kalbėtojas plačiai diskusavo, kaip lietuvis turi grumtis su gyvenimu kaip darbininkas, kaip turi veikti ir kovoti dėl savo ekonominės padėties ir, kaip lietuvis privalo kovoti už savo tautos laisvę ir jos interesus. Čia kalbėtojas smarkiai paneigė įvairius mūsų šalies grobikus ir faktais įrodė jų baismus ir mirtinai žalingus įvykdintus veiksmus. Jis nurodė, kiek žalos yra pridare rudieji naciai mūsų tėvynėje laike jų okupacijos ir kokias teroro aukas pasejo Stalino raudonoji armija, laike 1940 metų okupacijos.

Michelsono kalba visiems torontiečiams, buvo labai žingeidi ir įdomi išskyrus keliatai Stalino batlaizijų. Jie, kaip "neraliuoti galvijai" buvo pradėję kaukti ir saukti, bet pamatę publikos pasipiktinimą, po viena paslapčiomis "isdulino", o kurie liko, tai jau sėdėjo, kaip nekalti avinėliai.

Pirm Michelsono, kalbėjo keliatas kandidatų į šalies parlamentą ir kiti aukšti šalies pareigūnai. Kadangi jie visi buvo anglių tautos, tai jų pavardės čia praleisime. Vienok, kaip iš kalbų teko patirti, tai jie visi mūsų tauta gerai pažysta ir visi žino jos vargus ir nelaimes.

Toronto CCF lietuvių skyrius, padarė labai gerą darbą, pasikviesdami gerb. Michelsoną ir surengdami šias turiningas prakalbas.

TARPTAUTINIS KONCERTAS

Balandžio 26 d. įvyko didžiulis CCF rengtas koncertas, kuriam programą išpildė keturių tautybių pasizymėjusieji menininkai. Labai džiugu, kad lietuvių atstovams-menininkams t.y. sesutėms Pociutėms labai gerai pavyko, kurių muzikaliski gabumai tikrai sužavėjo milžinišką minią klausytojų.

Garbė lietuviams turėti savo tarpe, tokias gabias lietuvaite!

- Toronto Lietuvis -

- - - - -

DR. R. WEINSTEINO NAUJA VIETA

Toronto lietuviai jau gerai žino Dr. Weisteiną, kuris ne vienam lietuviui gana nuosirdžiai patarnauja. Gal būt todėl, kad ir daktaras yra kilęs iš Lietuvos, tad jam ir lietuviai atrodo artimesni už kitų tautų žmones.

Daktaro pacientų laukiamame kambary dažnai, dažnai rasi ne tik lietuvių, bet ir žydų iš Lietuvos, kurie čia gyvena jau per virš trisdešimt metų, bet išgirdę lietuviškai kalbant, lyg jausmų atbudinti, atsiliepia ir lietuviškai, ko dar nėra užmiršę per daugelį metų.

Pagirtina, kad ir pats daktaras nė kiek nesivaržydamas su lietuviais kalba tik lietuviškai, be to, jo laukiamame kambaryje lietuvis gali rasti ir lietuviškų laikraščių, knygų ir "Nepriklausomos Lietuvos" leidinių. Dr. R. Weinsteinas per daugelį metų eina SLA 236 kuopos daktaro kvotėjo pareigas ir jos nariams labai rūpestingai, reikalui esant, patarnauja.

Šiuo norima kuopos nariams pranešti, kad daktaras pakeitė savo gyvenamąją vietą. Jis dabar gyvens 635 Bloor St. W. (kampas Euclid Ave) ten ir ligonius priimines. Jo tel. ME. 2622.

Ši vieta yra daktaro nuosava, todėl iš čia niekur nebežada keltis. Daug ir gerų pasekmių daktarini.

- O. I. -

IŠ TORONTO K.L.T. SKYRIAUS VEIKLOS

Žinant kokios reikšmės gali būti San Francisco konferencija, kuri mėgins sutverti pasaulinę organizaciją, kad nebūtų daugiau karų ir kitokių skriaudų tarpe tautų, tai atsirado gyvas reikalas ir mums lietuviams tarti žodį. Mes lietuviai niekuomet negalime tylėti ir laukti, kuomet tverinama taikos organizacija, ant mesinėjamos mūsų tautos sirdies.

Toronto K.L.T. Skyrius savo susirinkime, plačiai apdiskusavęs šį svarbų klausimą, vieningai nutarė kreiptis San Francisco konferencijos aukštus pareigūnus, užtarti smaugiama mūsų tėvynę ir prašyti Jai laisvės, turia naudojasi kitos tautos.

Rezoliucijos tekstą talpiname ištisai, kaip ji buvo pagaminta ir pasiusta:

C O P Y

LITHUANIAN LEAGUE OF CANADA

The Right Honorable McKenzie King,
San Francisco Conference,
San Francisco, California.

Sec: S. Batkus
144 Arlington Ave.,
Toronto, Ontario.
April 21, 1945.

The Chairman,
San Francisco Conference,
San Francisco, California.

Dear Sir:

As it is in your power, Sir, to voice an opinion when the question of the Baltic States arises at the San Francisco Conference, the Toronto Branch of the Lithuanian League of Canada, hopes that you will firmly demand that these Baltic States, among them Lithuania, again be given their freedom and independence.

Lithuania had been shackled by a foreign power for 125 years, until it so bravely fought and declared its Independence on February 16th, 1918.

By all indications, this same foreign yoke is about to descend on Lithuania again. Surely the democracies that have enjoyed freedom, will demand that such freedom be granted to these subjugated Baltic States, which were living peacefully until they were ravaged by nations who used their fertile soil as battlefields.

Lithuania arose out of the ruins of the last war to become a thriving country. Given an opportunity, it will do so again, as long as it is NOT encumbered by puppet governments set up by a foreign nation.

Yours respectfully,

J. Yokubynas, Chairman.

S. Batkienė, Secretary.

- - - - -

IŠ K. L. TARYBOS, TORONTO SKYRIAUS VEIKIMO.

Gegužės 20 d. 3 val. p.p. lietuvių parapijos salėje, įvyko skyriaus mėnesinis susirinkimas. Narių atsilanke vidutiniškai, buvo keletas ir svečių. Susirinkimas praėjo labai draugiskoj nuotaikoj.

Svarbesnių reikalų eigoje, buvo laiškas iš San Francisco Konferencijos. Tai buvo kaip pranešimas, kad Toronto Skyriaus pasiūstas prasymas dėl Lietuvos – Konferencijoje gautas, priimtas ir įtrauktas tarpe kitų tautų, panašių atsikreipimų.

Taigi, atrodo, kad ir "nedidelis balsas" yra išgirstas ir tas yra pilniausiu atsakymu tiems kurie mano ir nuolat kartoje, kad kanadiečiai negali savystoviai, Lietuvos reikalais darbuotis.

Šiame susirinkime, buvo tartasi dėl rengiamo, skyriaus vakaro, kuris turėjo įvykti už savaitės. Kadangi buvo ruostasi prie pastatymo veikalo ir taipgi užkandžių svečiams, tai pirm. J. Yokubynas ir sekret. St. Batkiene, atsisaukė dėl pagalbos vaisių paruošime, nes tie, kurie bus užimti veikalu negales ir vaisių paruošime gelbėti.

Tuomet, prie rengimo kom. narės Julijos Pilkauskienės, tuojaus pagelbon pasisiūle: Z. Užemeckienė, S. Pundziene ir M.F. Yokubynienė.

Narys Al. Augutis, papasakojo savo išpūdžius iš atsilankymo New Yorkan, kurie dalinai ir netikėtai, palietė ir K.L. Tarybos praeities veiklą ir buvo įdomu juos išgirst.

Nutarta, trims vasaros mėnesiams susirinkimai nutraukti, nebent atsitiktų svarbių pasikeitimų Lietuvos klausymu, tuomet būtų saukiamas extra susirinkimas.

Nariai pageidavo suruošti gegužinę, kaip tik oras atšils, o rengimo kom. nariai prizadėjo tuo reikalu pasirūpinti.

Sekantis susirinkimas, įvyks rugsėjo 16 d.

.

LABAI SMAGUS PARENGIMAS.

Gegužės 26 dieną, Tarybos Skyrius Toronte, surengė labai smagų vakarą. Buvo suvaidinta labai juokinga komedija "Vienas iš mūsų turi Apsivesti", kurios artistais buvo: Antanas Batkus, Vanda Jarašiunaite, Jonas Yokubynas ir Genovaite Yokubynaitė. Sufleravo Stasė Batkiene. Veikalas suvaidintas gerai, o prie geresnių scenarijų, jis būtų atrodęs dar geriau. Atrodė, kad publika, ta komedija buvo labai patenkinta.

Po veikalo sekė šokiai ir kiek vėliau, viršminėtos šeimininkės, su dar prisidėjusiomis pagalbininkėmis, Jane Grinskaite, Vanda Jarsunaite ir Stase Batkiene pavaisino svečius lengvais užkandžiais ir kava.

Aplink salėje ir prie biliety, darbavosi Al. Augutis. P. Kairys ir J. Yokubynas.

Pavakariui artėjant, dangus tamsiai apsiniukė ir pradėjo lyti, nusimintą, kad sulaikys žmones nuo atsilankymo, bet kad ir kiek paveluotai - svečių visgi prisirinko nemazai ir visi smagiai linksminosi. Tai taip praėjo paskutinis šio pavasario, Tarybos parengimas. Dabar lauksime geguzinių.

.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS.

Gegužės 13 dieną, "Dainos" grupė, surengė gražią Motinos Dienai pritaikintą programą.

Buyo suvaidintas dviejų veiksmų vaizdelis "Prie Motinos Kapo". Po to sekė gyvas paveikslas skirtas žuvusio kario motinai, kuris vaizdavo juodu sydu apsidengusę motiną, sielvartaujantią prie sūnaus kapo ir vėliau, buvo skaitytas pasveikinimas gyvųjų karių motinoms. Po to sekė muzikali programa, piano smiuko, dainų solo ir t.t., o vėliau, vaikuciai sakė daug eilėraščių ir kitas prasmatnybes rodė.

Programo užbaigoje, buvo gyvas paveikslas, vaizduojantis aukurą ir septynes vaidelutes, iš kurių viena dainavo liudną atsisveikinimo dainą.

Šia visą programą suruošė "Dainos" grupės rengimo komisija, į kurią įeina: O. Indrelienė, Z. Stankienė, V. Samulevičienė, E. Frenzelienė ir O. Kalinauskienė. Gyvajam paveikslui mergaitės paruose St. Batkienė, o aukurą paruose G. Yokubynaitė. Krumų scenarijoms, ir misko parvežė J. Samulevičius.

Programo vedėja, buvo O. Indrelienė.

Visiems šiems darbuotojams, tenka didelis kreditas, už to vakaro, suruošimą ir visiems programos pildytojams taipgi. Kadangi jų buvo labai daug ir visų net neatsiminciau, todėl, bijodama kad kurio nepraleisciau neminiu čia nei vieno pavardės. Tas būtų lengviau padaryti tiems, kurie su programa buvo suristi.

.

" AUŠROS " CHORO KONCERTAS

A štai dar vienas gražus įvykis, tai "Aušros" choro koncertas, įvykęs gegužės 19 dieną. Tikrai buvo malonu ne tik paklaudyti gražiai skambančių dainų, kurių repertuare buvo ir kelios visai naujos, dar Toronte negirdėtos, bet taipgi ir pasižiūrėti į tą gražų rinkinį, mūsų vietinių dainorėlių.

Choriu vadovavo Pranas Motiejūnas, o akompanavo, mūsų energinga jaunuolė, Alyną Užemeckaitė.

Apart gražių bendrų dainų mūsų mylimos solistės irgi labai gražiai pasirodė. Jomis buvo: Vanda Jarašiunaite, Edna Vaskelyte - Evask, na ir ta mūsų nenuilstanti dainos megeja, Zosė Užemeckienė. Jos visos dainavo labai gražiai ir publika katučių negailėjo. Apart solų, Z. Užemeckienė ir Stasė Batkienė, padainavo dar tris duetus, kurie irgi buvo labai vykusiai atlikti.

Programos vedėju, buvo choro pirm. E. Narušis. Žodžiu, koncertas buvo pasekmingas, publikos daug ir šokiai po koncerto, labai buvo smagūs. Lauksime, kada ir vėl galėsime taip linksmiai ir maloniai laiką praleisti.

- M. F. Y-nė. -

Darbo Ministeris Mitchell praneša, kad Kanadoje visi gyventojai ir toliau privalo nešiotis su savim "Registration Cards".

Kanados Vyriausybė praneša, kad į Japonų frontą bus pasiųsta apie 30,000 kanadiečių.

MONTREALO ŽINIOS

GRAŽI VAKARIENĖ

Kitais laikais, kuomet lietuvių giminė gyveno laimingai senoje Nemuno žemeje, tai to krašto žmonės - mūsų bocių bociai, susirinkdavo kur nors pas kaimyną - graziame sodne ar miško prieglobstyje dainų dainuoti, suktinėlio pašokti ar skanaus midučio pagerti. Taip darė lietuviai nuo žilos senovės iki šių kruviniųjų dienų, todėl, nenuostabu, kad i lietuvių sirdį taip stipriai yra prigijęs vaisingumo, linksmumo ir draugiskumo papročiai.

Šiandiena, Nemuno žemės savininkas yra biauriai išniekintas, pavergtas ir ziaurių neprietelių retežiais sukaustytas. Iš siaurės atėję barsdoti-utėliuoti ir niekieno nelaukti-neprasyti nenaudeliai, sumynę lietuvių gražius ipročius, uždraudę jų mėgiamas gražias liaudies dainas dainuoti, gražiausi tautos žiedą jaunimą išblaske po Sibiro krastus ir raudonosios armijos pulkus. Šiandiena ten gyvas likęs lietuvis asarose pasruvęs, varguose ir sielvartuose paskendęs. Tai tokia dalis tenka mūsų broliams ten pergyventi.

Gyvendami ši liūdną laikotarpį, kokių mūsų Tėvynė Lietuva turi pergyventi, jos kuno dalis, tai skaitlingoji išeivija, skaudžiai tą viską atjaučia ir supranta. Kanados lietuviai diena iš dienos rupinaši savo Tėvynės likimu. Bet mes gyvendami laisvės šalyje, be rūpesčių ir darbų link senosios tėvynės, neužmirštame ir tų gražiųjų nuo amžių i mūsų sirdis įaugusių papročių, kur susieinama burys savo tautos žmonių ir su jais kartu gražiai pasilinksminama.

Toks gražus ir linksmas pasilinksminimo vakaras įvyko 27 diena gegužės, Ville LaSalle priemiestyje, kuri surengė darbščiosios vilese-lietės K. L. Tarybos moterys. Tokiu pasilinksminimu ir puikia vakariene, galejo pilnai pasidžiaugti kiekvienas dalyvis, kuriu buvo pilnutėlė svetaine. Tokios didelės vakarienos, siais laikais surengti, tai nera juokai, kuomet visoki suvaržymai dėl maisto ir gerimo yra palietę visą Kanados šalį. Kaip atrodo, kad lietuviškas vaisingumas, didelis troskimas darbuotis lietuviųbei nugali bet kokius sunkumus.

Taigi ačiu darbščiosioms moterims, ačiu visiems nenuilstantiems mūsų tautiečiams vyrams, ačiu geriesiems muzikantams, montrealo lietuviai turėjo didžiai linksmą sekmadienio popietį, kokių visi pageidautu ir daugiau.

- Korespd. -

K.L.T. Kaslerius Jonas Duncikas pranešė, kad aukščiau minėtoji vakariene, davė gryo pelno 55 dol. ir 56 centus.

Taigi, kaip matome ne tik linksmai laikas praleistas, bet ir graži suma pinigų liko Lietuvos reikalams.

- Korespd. -

.

KANADOS LIETUVIŲ TARYBA

Savo posėdyje nutarė kreiptis į San Francisco konferenciją, kurioje risama pasaulio ateitis, su prašymu užtarti mūsų Tėvyne Lietuvą.

Tam tikslui buvo paruoštos dvi rezoliucijos: viena Kanados atstovybės pirmininkui premierui King ir antroji pačiai konferencijai, kurios buvo pasiustos telegrama, balandžio 22 diena.

Rezoliucijų kopijas čia talpiname ištisai:

C O P Y

Montreal, April 22, 1945.

To the Canadian Delegation,
United Nation Conference,
San Francisco.

The Lithuanian Canadian Council representing the mass of organized Lithuanian Canadians urge you, as leaders of the greatest small nation of the world, to stoutly defend the rights of small nations against the unjust actions of bigger neighbours. In this respect, we urgently desire you to demand the restoration of political independence of Lithuania who was a full member of the League of Nations and unjustly lost the freedom she acquired as a result of the First World War.

We hope it will not be recorded in history that the Canadian delegation condoned the Enslavement of the Lithuanians who love freedom just as dear as we Canadians

Lithuanian Canadian Council

Casimir Jesutis, President.

- - - - -

C O P Y

Montreal, April 22, 1945.

To the United Nations Conference,
San Francisco.

The organized mass of Lithuanian Canadians represented by the Lithuanian Canadian Council, wish you on this solemn historical day to acquire the vision and the resolution to build a durable and organized structure of just international relations under a rule of law which would restore the political independence of the Lithuanian nation unjustly lost as a result of this war. Lithuania was a full member of the League of Nations and we urge you to accept a duly accredited Lithuanian representative to your conference.

We hope that the United Nations will not unite to crush the liberties of small nations coveted by their bigger neighbours and that the principles of the Atlantic Charter will be applied to freedom loving peaceful Lithuanians.

Casimir Jesutis, President,
Council of Canada's Lithuanians.

LEKNICKIENĖ.

Darbsčioji mūsų visuomenės darbuotoja Mrs. Leknickienė, turėjo perkesti nelaime ir skausmus, nuo nelaimingo puolimo nuo laiptų. Pasirgusi keliatą savaicių Mrs. Leknickienė, šiuo laiku jaučiasi kiek geriau ir reik manyti kad nelaimės žymės greit pranyks.

G A R N Y S A P L A N K Ė

- Balandžio 26 diena, mūsų darbsčiuosius tarybiečius Joną ir Marytę Duncikus, aplanke labai graži ir sveikutelė naujagimė-dukrelė. Tai jau bus trecioji dukrelė, kuria jos teveliai labai užganėdinti.

- Gegužės 26 diena, Petru Bobinui ir jo gražiajai žmonelei gimė antras sūnelis, kurį tevelio brolis kun. Bobinas, pakrikštijo Povilo vardu.

VESTUVIŲ VARPAI SKAMBĖJO.

- Gegužės 12 diena, susirišo moterystės ryšiu Aldona Keblinskiutė su Joseph Emile Groulx. Jauniešiams slubą davė, jaunojo brolis vienuolis Armand Groulx ir lietuvių bažnyčia.

- Gegužės 19 diena, susituokė Marytė Kurkliutė su Juozu Kleiza. Šliuba davė kun. J. Bobinas.

- Birželio 30 diena, ruošiasi susirįsti neatmezgamu ryšiu Jonas Savickas su Anele Teresevičiute. Jiems p.p. Žiziunai buvo suruosę savo namuose, gražią priešvestuvinę puotą.

.

Vestuviu varpai suskambėjo p-lei Bronei Rausčiutei gyvenusi Montreale ir Pranui Miliauskiui, Brockton Mass.

Šliubas įvyko sekmadieni, 15d. balandžio, 12 valanda, Lietuvių Brockton Mass., bažnyčioje. Lietuvių Klubu svetainėj buvo vestuvių puotą kurioje dalyvavo 200 svečių. Jaunieji gavo visokių brangių dovanų ir dar \$1,000. dėl pradžios gyvenimo susirinkusieji apdovanojo.

P-lė B. Rausčiutė niekados nesitikėjo, kad ją tokia laimė patiks ir kad josios busiantis mylimasis atsiras Suvienytose Valstijose.

J.O.M. Arlauskai jaunosios apekunai, broliai, sesutė, giminės ir draugai iš sirdies linki P.B. Miliauskams ilgo, laimingo, pasekmingo ir linksmo gyvenimo.

G I M T A D I E N I S

Gegužės 30 diena, mūsų šaunioji artystė Ruta Kilimonytė, iškilmingai paminėjo savo dešimtąjį gimtadienį.

A.A. JUOZAS VALENTA

Gegužės 14 diena, buvo gražiai palaidotas A.A. Juozas Valenta, kuris paliko didžiausiame nuliūdyme savo žmoną, po tėvų pavardę Marcinkutė ir jaunametę dukrelę.

Juozas Valenta, buvo dar visai jaunas žmogus, kuris buvo jau susikūręs gražų sau gyvenimą ir turėjo atsakomą darbą į Dominion Rubber Co.

PATENKINTI KELIONE.

Grupė mūsų vaidintojų, kurie buvo nuvykę į Rochester N.Y. suvaidinti "Lapkų", yra labai patenkinti savo kelionės išpuščiais, dideliu vaisingumu rochesteriečių ir bendrai linksmam praleistam laikui.

Vaidintoju grupė susidėjo iš: D. Norkeliūnas, V. Kajackas, I. Ambrasienė, M. Daniusevičiienė, E. Norusevičiūtė ir J. Norkeliūniūtė.

- - - - -

PADĖKOS ŽODIS ROCHESTERIEČIAMS

Noriu išreikšti jums dekingumą, už taip draugišką priėmimą mums lankantis jūsų mieste.

Dėkoju Šv. Jurgio dr-jai, kuri mus kvietė išpildyti jiems koncertinę programą ir davė mums progos susipažinti su Rochesterio lietuvių kolonija. Dėkoju Šv. Jurgio parapijos klebonui kun. Baksiui už pasakyta taip jautrią kalbą, laike mūsų supažindinimo su Rochesteriečiais. Dėkoju visiems dalivavusiems mūsų koncerte, kur buvote kimstinai užpildę Šv. Jurgio salę, ir kur mus sutikote karštais aplodismentais. Dėkoju Šv. Jurgio parapijos vargonininkei kuri mums patarnavo akomponuodama pijanu. Dėkoju visiems, su kuriais teko ypatiskai susipažinti ir pasidalinti mintimis ir visiems kurie mus taip draugiškai sutikote apatinėje salėje, tai yra prie bačkutes, kur parodete savo tikrą lietuvišką vaišingumą. Ypatingai dėkoju Šv. Jurgio dr-jos pirm. P. Norkeliūnui ir jo žmonai, kurie beabejo turėjo daugiausią vargo, davė mums nakvynę, maistą, išveziojo mus savo karu po gražiausias Rochesterio vietas.

Taip pat dėkoju A. Šukienei ir A. Spuogienei kur buvom pakviesiti pietauti ir vaišinami kaip didžiausi svečiai.

Brangūs Rochesteriečiai! Šią padėką reiškiu vardu visos grupės, kurie pas jus lankemės. Mes tuo atsilankimu, ir jūsų priėmimu, esame labai patenkinti, o įgyti pas jumis išpužiai, paliks mumyse neišdilmai.

- D. N-nas. -

KAS KĄ MUMS PARAŠO IR SAKO!

Visiems Kanados lietuviams gerai žinomas visuomeninikas, didelis Lietuvos patrijotas P. Liaukevičius, kuris turi ūkį Manitobos provincijoje, labai tankiai parašo idomiu straipsnelių ne vien mūsų žurnalui, bet ir keliatai amerikiečių laikraščių.

Šiuo sykių gerb. Liaukevičius parašė mums labai vertingą laišką, kuriame jis plačiai diskusuoja "Nepriklausomos Lietuvos" kriptą ir plačiai pareiskia ką jam atrodo gero ir blogo. Mes tokią laišką gavimu, esame pilnai užganedinti ir pareiskiname džiaugsmą už suteiktas pastabas. Liaukevičius tarpe kitko sako:

"Taigi man rodoši šiuo momentu turėtume palikti visus šventuosius ir prakeiktuosius už mūsų "Nepr. Lietuvos" rybų, o dirbti vien mūsų Lietuvos Tėvynės labui. Kada turėsime nepriklausomą savo Tėvynę, tada vėl galesime pasigincyti, kaip kas ismanome."

Mr. Antanas Navickas,
6642 - 3rd. Avenue, Rsmt.,
Montreal, Canada.

1945 m. balandžio 17 d.

Malonus Tamsta,

Esu labai dėkingas Tamstai už Jūsų laišką iš kovo 9 d., prie kurio esate pridėję ir nuorą Rezoliucijos, priimtos susirinkime paminėjimui 27-tų Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuvių.

Aš atydingiai susipažinau su kalbamos Rezoliucijos turiniu ir man yra malonu pažymėti, kad ji yra visai gera taip turinio, taip ir formos atžvilgiu.

Aš atkreipiau atydą ir į paskutinį Rezoliucijos paragrafą, pastebėdamas, kaip plačiai ji yra paskleista. Ir tas yra labai gerai. Kanados Lietuvių Tarybos Centras gražiai pasidarbavo ir už tai jam priklauso padėkos žodis.

Prašau priimti mano tikros pagarbos pareiškimą drauge su geriausiais linkėjimais.

Nuoširdžiai Jūsų,

B.K. Balutis,
Lietuvos Ministras.

Stony Brook, N.Y.
Geguzės 15, 1945.

Gerb. Nepriklausomos Lietuvos Redaktoriui

Siunčiu Jums porą pastabų iš lietuvių gyvenimo eigos, kurios, manau tiks Jūsų vedamam žurnalui.

Džiugu matant Jūsų taip energingai varant pasiimtą sunkią kultūros vėgą. Šiandien jūs, kanadiečiai, galite būti kaip ir pavyzdžiu kitoms didelėms ir senoms lietuvių kolonijoms svetur. Iš Jūsų žurnalo dvelkia neabejotina meilė senajai tėvynei, kaip ir išstikimybė naujajai. Ir taip turėtų būti visur. Deja...

Aš linkiu Jums sveikatos ir visukeriopos laimės.

Jums nuoširdi,

Pr. Lapienė

CAMILIEN HOUE

Lankėsi pas nekuriuos lietuvių veikėjus ir pasakojo, jei jis bus išrinktas į parlamentą, tai jis gins ne tik francūzų teises šioje salyje, bet kartu stos ir už kitų mazumų teises ir kartu lietuvių, kuriuos jis sakosi gerai pažysta ir gerbia.

RAŠYKITE LAIŠKUS Į LIETUVĄ !

Kanados paštas praneša, kad laiškai į Lietuvą eiti pradėjo. Užrašykite pilną antrąsą ir pridėkite ant galo šitas reides U. R. S. S. ir pasto ženkleli už 5 centus.

Gauta laiškas no lakyno J. Montvilos iš London, England. Gegužės 23 d. sugryzo iš vokiečių nelaisvės kur prabuvo šešius mėnesius. Dabar yra sveikas ir nieko blogo jam neatsitiko.

Labai malonū kad laimingai gryžo, linkime daugiau į tokią nelaimę nepaklūti.

Didžiai gerbiamas P.P. Jaras iš Baltimore Md. prisiuntė "Nepriklausomos Lietuvos" Redakcijai gražia dovaną knygą "Lithuania under the Sickle and Hammer".

Širdingiausiai ačiu už brangią dovaną.

Nors nuvargę po dienos darbo, savo luoslaiki paaukavo dėl rinkimo Nepriklausomos Lietuvos prenumeratu.

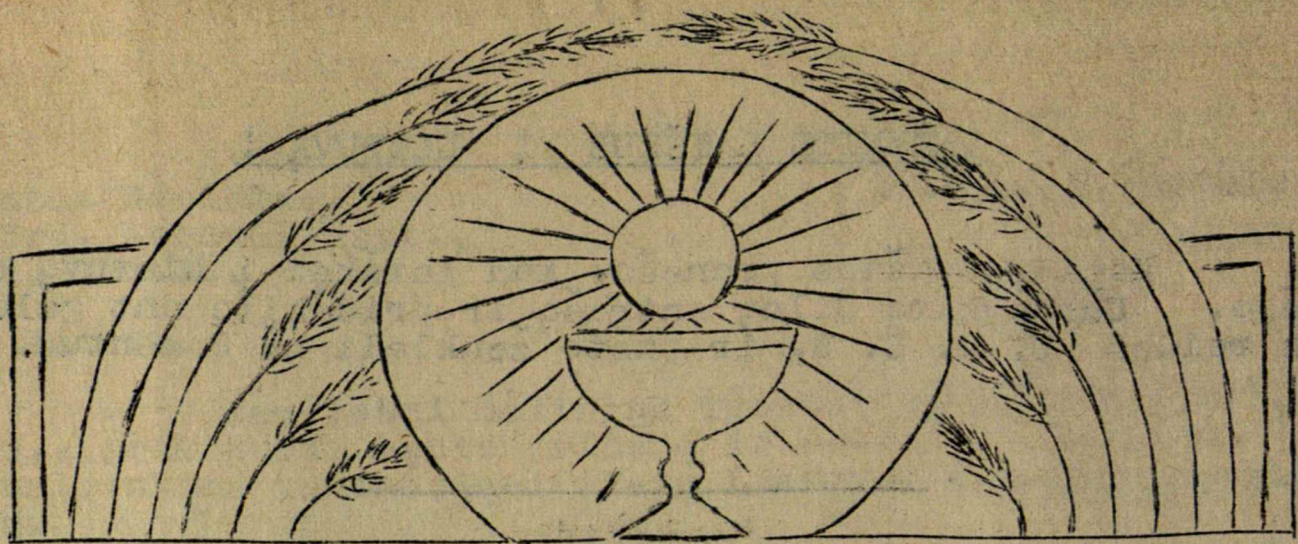
Labai ačiu J. Kupreviciu iš Ville LaSalle; P. Bagužiui ir L. Gudui iš Ville Emard; Alb. Norkeliunui iš Miesto.

Atsinaujino prenumeratus ir prisiuntė auku iš Montrealo A. Majauskas \$3.00, P. Zabiela \$2.00.

Iš Kenora A. Kazlauskienė \$1.00.

- Administracija. -

- - - - -

EUCHARISTINIS KONGRESAS

Rosemonto vienuolika parapijų ruošia dideli "Eucharistini Kongresa" nuo 20 d., iki 24 d., birželio. Ant 9-tos Ave., prie St. Zotique taiso gražiausi altoriu, prie jo bus pamaldos per tas 5 dienas.

Nepraleiskite nei vienas progą neatsilankę ir nepagerbią Kristū Karaliu.

Galite lengvai privažuoti su visais gatvėkareis ir "Beaubien" bosu.

- M. A. -

ENGLISH SECTION

Editor.....Albert Norkeliunas.

THE LITHUANIAN YOUTH CLUB NEWS.

Another month has swiftly passed by, and our youth club has added a few more successful activities to it's distinguished name.

On the 14th, of April, "Kanados Lietuvių Sąjunga" unitedly with our Lithuanian Youth Club put on a very successful dinner party in the Lithuanian Parish Hall. Over one hundred persons attended, eating and drinking away greedily, stuffing their breadbaskets to the maximum point, as soft, aery melodies permeated the four corners of the hall, and energetic young ladies hurriedly brought full eye-attracting plates of a variety of food and carried them off as fast as they were emptied. Complete satisfaction was expressed on the faces of the visitors as they lauded the dinner and the people who made it possible. A short time elapsed and couples, with satisfied appetites, began to dance to Strauss waltzes and Lithuanian polkas - this lasting a few pleasant hours. At 12:00 P.M. the crowd began to disperse, still happy and satisfied with the wonderful evening they had passed.

The evening of June the 1st., the Youth Club had a roller skating party in the Montreal Stadium, which turned out a real success. Although the number of girls present exceeded that of the fellows by a ratio of 3 to 1, I believe that, outside of the chosen few who had a few nasty falls, everyone passed a pleasant evening.

- - - - -

ANSWER TO THE LETTER OF: "Dissatisfied Students".

The minimum age of sixteen years to enable a youth for membership in our youth club is not the idea of any one person but a result of discussions held by the organizing committee and one of the decisions concluded by them.

Unfortunately, your case is no different from many preceding ones; everyone has to undergo that critical stage of transition from boyhood to manhood, when you no longer cherish to ramble the streets with younger boys and yet you are barred from the company of your elder brothers. The best solution I can think of, is for you to find yourselves a hobby such as building model airplanes, collecting coins, stamps, etc... to occupy yourselves with, so that you will not, so keenly, feel your predicament.

However, we will attempt to determine a more satisfactory solution (such as the formation of a junior section) at our next regular meeting, the result of which will be published in the coming issue of "Nepriklausoma Lietuva".

The President.

LAUGH YOUR BLUES AWAY

TEMPERANCE

A group of prohibitionists was always on the lookout for evidence as to the advantage of total abstinence. Someone walked into their office one day and told them of an old man who had reached the ripe old age of ninety and had never touched a drop of liquor. A committee was rushed immediately to his home to get a statement to that effect.

They propped him up in bed, guided by the feeble trembling old fingers along the dotted line and thanked him very much. Just as the leader was folding the testimonial a violent disturbance broke out in the next room. There was scuffling of feet, falling of heavy furniture, and smashing of dishes.

"Good heavens, what's that?" gasped a committeeman.
 "Oh," whispered the old man as he sank back on his pillow exhausted, "that's paw. He's drunk again."

Customer - "I ordered apple pie, waiter. This looks like peach to me."

Waiter - "What does it taste like, sir?"

Customer - "I'm not sure."

Waiter - "What difference does it make, then?"

ALp(LKA)2828

1945, № 36

LKA